

супроводжується відповідним структурним дисбалансом, забезпечує банку певні тимчасові переваги, її наслідком обов'язково є підвищення вразливості банку до впливу негативних зовнішніх чинників, нездатність до динамічної адаптації до трансформаційних змін на ринку. Даний висновок підтверджений значною кількістю банків, що втратили фінансову стійкість під час фінансово-економічної кризи 2008-2009 років.

Метод-СФГБ дозволяє здійснювати моделювання положення банку, що може бути корисним у разі прийняття тих чи інших управлінських рішень, пов'язаних із зміною стратегії. Достатньо формалізований апарат виокремлення однорідних банківських груп надає широкі можливості як фахівцям банківського нагляду, так і топ-менеджерам банків, які вирішують задачу підтримки контрольованого рівня фінансової стійкості конкретного банку та мають доступ до оприлюдненої звітності інших банків.

Список використаних джерел:

1. Лук'яненко І. Г. Оцінка ймовірності настання кризових явищ в фінансовому секторі України// Науковий журнал „Бізнес Інформ”, Харків, №5(2), 2011(399).- С.50-54.
2. Кузнецова Л. В., Коваленко В. В. Вплив глобалізаційних процесів на фінансову стійкість банківської системи// Актуальні проблеми економіки: Науковий екон. журнал . –2012 . – N2 . – С. 264-271.
3. Дебок Г. Анализ финансовых данных с помощью самоорганизующихся карт : пер.с англ. / Г. Дебок, Т. Кохонен ; Нац. фонд подготовки кадров. – М.: АЛЬПИНА, 2001. – 317 с.
4. Матвійчук А. В. Аналіз та прогнозування розвитку фінансово-економічних систем із використанням теорії нечіткої логіки. К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 208 с.
5. Заруцька О. П. Банківський нагляд з використанням структурно-функціонального аналізу: теорія, світовий і вітчизняний досвід: монографія/ О. П. Заруцька. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2013. – 379 с.
6. Заруцька О. П. Метод структурно-функціонального аналізу банківської системи в умовах скорочення ринку// Нейро-нечіткі технології моделювання в економіці. – 2015. - № 4. С. 18-43.

УДК 336.717.2

Іванова Т.Г.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»*

**ДОВІРА НАСЕЛЕННЯ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Внаслідок останніх подій, що відбувались у світі та безпосередньо в Україні цілком актуальною проблемою сьогодення є недовіра населення до банківської системи України. Клієнти є визначальними для банківських установ, тож повернення довіри населення до банків є важливим фактором на шляху до ефективного функціонування національної банківської системи та забезпечення розвитку економіки України в сучасних умовах.

За дослідженнями науковців, 67 % населення України висловлює недовіру до банків (30,3 % переважно не довіряють, 37 % повністю не довіряють банкам) [1].

Розглядаючи дане питання, необхідно зазначити причини недовіри населення до банківської системи України.

По - перше, в Україні не завершена реформа банківського сектора. Банківський сектор став помітно менше. За прогнозом Світового банку на банківському ринку України залишиться працювати тільки 100 банків [2]. Український банківський сектор захлеснула хвиля масових банкрутств. З кінця лютого 2014 року і на кінець 2015 року неплатоспроможними визнано 64 банки (33 банки в 2014 році і 31 банк в 2015 році, тобто більш ніж кожен третій банк від їх кількості на початок 2014 року) [3].

По - друге, за індексом надійності банків Україна згідно звіту Global Competitiveness Report, опублікованому в рамках Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) на 01.10.2015 року знаходиться на 140 місці. Це - об'єктивна оцінка, з якою навіть встиг погодитися Національний банк. [4].

Варто зазначити, що банківська система України не дотримується всіх нормативних показників діяльності, особливо це стосується нормативу адекватності регулятивного капіталу. Починаючи з березня 2015 року банки України не дотримуються даного нормативу. Також, починаючи з вересня 2015 року спостерігається порушення нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами.

Вагомим показником визначення рівня довіри населення до банківської системи є стан та динаміка депозитів. За перші 10 місяців 2015 року банківська система втратила 21 млрд грн (-11 %) та 4,3 млрд дол. США (-32 %) вкладів фізичних осіб. За даними НБУ, загальний обсяг депозитів в Україні на 1.02.2016 р. становив 718,0 млрд грн, з них: депозити фізичних осіб - 392,0 млрд грн (54,6 %); депозити юридичних осіб - 325,9 млрд грн (45,4 %) [3]. Згідно даних опитування, проведеного українською компанією «Inmild», лише 11 % респондентів зберігає у банках більшу частку власних заощаджень, 7 % – половину заощаджень, 49 % – лише незначну частку. [5].

Продовжує погіршуватися частка непрацюючих кредитів (NPL). Частка непрацюючих кредитів (NPL) по банківській системі виросла з 7,7% на початок 2014 року до 13,5% на початок 2015 року і до 21,2% на кінець 2015 року. У той же час, за оцінками МВФ, частка реальних проблемних кредитів становить 45% [3].

Продовжує скорочуватися кредитування економіки: за 2014 -2015 рр. кредити в валюті впали на 38%, в т.ч. в 2015 р на 20,3%; в гривні - на 26,3%, в т.ч. в 2015 році на 19% [3].

Низький рівень обізнаності населення щодо роботи банків спричиняє появу певної недовіри до банківської системи.

Серед основних напрямів підвищення довіри населення до банківської системи України слід виділити наступні:

- Мінімізація та не допущення панічних настроїв учасників фінансового ринку.
- Створення умов для курсової стабілізації національної грошової одиниці та зниження рівня інфляції шляхом обмеження емісії.
- Відшкодування вкладів у проблемних банках за рахунок Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в межах законодавчо затвердженого ліміту.

- Дотримання нормативів НБУ, що регулюють діяльність комерційних банків.

Тобто, банківська система України переживає важкий період свого розвитку, маючи ряд проблем, основною причиною яких є недовіра населення до комерційних банків та НБУ. Так для відновлення довіри населення необхідно стабілізувати політичну ситуацію, щомісячно оновлювати інформацію щодо показників діяльності банківської системи в цілому, стабілізувати курс національної валюти, наростити ресурси Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Список використаних джерел:

1. Базадзе К.М. Відновлення довіри до банківської системи: міф чи реальність [Електронний ресурс] / К. Базадзе // Фінансовий простір № 1 (17) 2015. - Режим доступу: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1501/15bkmvdd.pdf>
2. Довіра населення банкам зруйновано за роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://hronika.info/ekonomika/96987-doverie-naseleniya-k-bankam-razrusheno-na-goda-eks-glava-nbu.html>
3. Національний банк України: Офіційне інтернет-представництво. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798
4. Криза в банківській системі далека від вирішення [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.segodnya.ua/opinion/akimovacolumn/krizis-v-bankovskoy-sisteme-dalek-ot-razresheniya--685635.html>
5. Гладких Д.М. Стабілізація банківської системи шляхом підвищення довіри до банків та забезпечення прозорості діяльності НБУ [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/dovira_do_bankiv-8d9b8.pdf

УДК 336.43 (477)

Квасницька Р.С.

*кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Хмельницький національний університет*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ

Ключовим чинником, який визначає стійкий розвиток економіки будь-якої держави, виступає наявність фінансових ресурсів для підтримки інвестиційної активності її секторів. Саме недержавні пенсійні фонди (НПФ) виступають тим важливим інститутом-інвестором на фінансовому ринку, який має унікальні можливості щодо акумулювання та подальшого інвестування значних коштів на довготермінові періоди. НПФ як неприбуткові організації провадять діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь своїх учасників та подальшого інвестування акумульованих коштів для їх збереження й примноження. Тому, поступова концентрація ринку НПФ розглядається як позитивне явище у недержавному пенсійному забезпеченні виступає. Відмітимо, що у 2014 році в Україні функціонувало 20 фондів, у яких вартість активів перевищувала 10 млн грн, що на 11,1% більше від попереднього року [1]. Сума активів десяти найбільших фондів на кінець 2014 року становила 2196,94 млн грн, або 89% від вартості активів усіх НПФ. Лівову частку загальних активів НПФ утримує один учасник - корпоративний НПФ Національного банку України. На 31.12.2014 року на КНПФ НБУ припадало 65,3% (1612,23 млн грн) вартості загальних активів НПФ. Ефективність